

รายงาน ผลการดำเนินงาน

ประจำปีงบประมาณ

2566

ดำเนินการโดย

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการสำรวจ วิเคราะห์ จำแนกดิน และสำมะโนที่ดิน เพื่อวางแผนการใช้ที่ดิน พัฒนางานวิจัยเพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการดินที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินอย่างยั่งยืน รวมถึงพัฒนาที่ดินด้วยระบบการบริหารจัดการเชิงรุก ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมด้านการวางแผน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ และปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อรักษาสมดุลของที่ดินและนิเวศเกษตร ตลอดจนถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ และเกษตรกร

ในปีงบประมาณ 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ร่วมดำเนินงานตามแผนงานงบประมาณของกรมพัฒนาที่ดินในด้านต่าง ๆ ทั้งแผนงานตามนโยบายภาครัฐ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาที่ดิน รวมถึงแผนงานด้านการวิจัย จนประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้เป็นอย่างดี คณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี จึงได้รวบรวมข้อมูลและสรุปผลการดำเนินงานในรูปแบบของรายงานประจำปีเล่มนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลและใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

นายปรีชา แจ็ยทองศรี
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
ตุลาคม 2566

สารบัญ

สารบัญ	2
ส่วนที่ 1 ข้อมูลองค์กร	3
➤ โครงสร้างสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี	4
➤ ข้อมูลบุคลากร	6
ส่วนที่ 2 ผลงานประจำปีงบประมาณ 2566	7
➤ ผลการดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี	8
➤ ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี	14

ข้อมูลองค์กร

- โครงสร้างของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
- ข้อมูลบุคลากรของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

โครงสร้างสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

นายปรีชา เจียทองศรี
ผู้อำนวยการ
สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

นายบุญรอง สังข์น้อย
เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส

นายณรงค์ มะลิ
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

น.ส.จิรวรรณ ไชยแดง
เจ้าพนักงานธุรการ
ชำนาญงาน

น.ส.เสาวณีย์ นาแซ
นักวิชาการเกษตร
ปฏิบัติการ

นายอิทธิมิ ทะยี่สาและ
เจ้าพนักงานการเกษตร
ชำนาญงาน

น.ส.สิริพร อินทกาญจน์
นักวิชาการเกษตร

นายสมเกียรติ ทองเกลี้ยง
นักวิชาการเกษตร

นายอัสมิน จินารงค์
นักวิชาการเกษตร

น.ส.รุ่งนภา แดงเพ็ง
นักวิชาการเกษตร

น.ส.รุจิรา ปัจจันตโชติ
เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

น.ส.ณัฐนิชา สีแก้วอินทร์
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี

น.ส.สาริยะ ทมานอะ
นักวิชาการเงินและบัญชี

น.ส.ชลิตา พรหมชาติ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

น.ส.อารีณา บินยะโกะ
เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย

นายรุสลี สะมะลี
เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

ข้อมูลบุคลากร (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2566)

รายชื่อบุคลากรสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

นายปรีชา แจ้ทองศรี	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี
นายณรงค์ มะลี	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายบุญรอง สังข์น้อย	เจ้าพนักงานการเกษตรอาวุโส
นางสาวจิราวรรณ ไชยแดง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวเสาวณีย์ นาแซ	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นายฮิลมี หะยีสาและ	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
นายอัสมีน จินารงค์	นักวิชาการเกษตร
นายสมเกียรติ ทองเกลี้ยง	นักวิชาการเกษตร
นางสาวรุ่งนภา แดงเพ็ง	นักวิชาการเกษตร
นางสาวสิริพร อินทกาญจน์	นักวิชาการเกษตร
นางสาวชลิตา พรหมชาติ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวรุจิรา ปัจจันตโชติ	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
นางสาวณัฐนิชา สีแก้วอินทร์	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี
นางสาวสารียะ หมานอะ	นักวิชาการเงินและบัญชี
นางสาวอารีณา บินยะโกะ	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย
นายรุสลี สมะมะลี	เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

ผลงานประจำปีงบประมาณ 2566

ผลการดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

ตารางที่ 1 ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

รายการ	งบประมาณ (บาท)	คิดเป็น (ร้อยละ)
วงเงินที่ได้รับจัดสรร	13,694,958	100
ผลการเบิกจ่าย	13,620,817.22	99.46
งบประมาณคืนกองคลัง	74,140.78	0.54

ตารางที่ 2 ผลการใช้จ่ายงบประมาณแยกตามแผนการดำเนินงาน

กลุ่ม Function : แผนงานพื้นฐาน

แผนงาน/โครงการ (กิจกรรม)	การปฏิบัติงาน		หน่วย นับ	งบประมาณ (บาท)	
	แผน	ผล		แผน	ผล
กลุ่ม Function : แผนงานพื้นฐาน					
ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (การดำเนินงานภารกิจพื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์) แผนงาน 2 แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน					
ผลผลิต 2 เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาที่ดิน					
กิจกรรมหลักที่ 6 การยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสาให้มีส่วนร่วมและต่อยอดศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน					
6.1 หมอดินอาสา					
6.1.1 อบรมหมอดินอาสา					
หลักสูตร 1 การพัฒนาศักยภาพ ของหมอดินอาสาด้านการตลาด ตามบริบทของท้องถิ่น (วันดินโลก)	1	1	ราย	8,500	8,500
หลักสูตร 2 การพัฒนาศักยภาพ ของหมอดินอาสาด้านการตลาด ตามบริบทของท้องถิ่น (อบรมที่ศูนย์หมอดิน)	42	42	ราย	58,800	58,800
หลักสูตร 3 การพัฒนาศักยภาพ ของหมอดินอาสาด้านการตลาด ตามบริบทของท้องถิ่น (ถังความรู้)	287	287	ราย	86,100	86,100
ส่งเสริมกิจกรรมวันหมอดินอาสา	100	100	ราย	50,000	50,000
ส่งเสริมข้อมูลทางวิชาการ ในส่วนของสถานีพัฒนาที่ดิน	1	1	แห่ง	12,000	12,000
6.2 ศูนย์ฝึกปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน					
6.2.1 ต่อยอดศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินเป็นศูนย์ ฝึกปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน	2	2	แห่ง	20,000	20,000
6.2.2 ดูแลรักษาศูนย์ฝึกปฏิบัติการ พัฒนาที่ดินปี 2565	2	2	แห่ง	3,700	3,700
กิจกรรมหลักที่ 7 ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน					
7.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร					

7.1.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	5,900	5,900	ราย	29,500	29,500
7.1.2 ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	11,800	11,800	ขวด	59,000	59,000
ผลผลิต 3 ทรัพยากรที่ดินและน้ำได้รับการพัฒนา					
กิจกรรมหลักที่ 8 ปรับปรุงคุณภาพดิน					
8.1 การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว					
8.1.1 การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว					
3) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้					
- จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (หินปูนฝุ่น) 150	150	150	ตัน	180,000	180,000
- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว ดินเค็มภาคใต้ 150	150	150	ไร่	2,250	2,250
8.2 ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด					
8.2.1 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)	550	550	ตัน	935,000	935,000
8.2.2 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	1,100	1,100	ไร่	16,500	16,500
8.2 ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (เพิ่มเติม)					
8.2.1 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)	250	250	ตัน	425,000	425,000
8.2.1 จัดหาปุ๋ยเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)	500	500	ตัน	7,500	7,500
กิจกรรมหลักที่ 9 พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน					
9.1 ธรรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก					
9.1.1 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	1,420,000	1,420,000	กล้า	1,704,000	1,704,000
9.1.2 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม	1,183,000	1,183,000	กล้า	863,590	863,590
9.1 ธรรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก (เพิ่มเติม)					
9.1.1 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก	500,000	500,000	กล้า	600,000	600,000
9.1.2 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม	500,000	500,000	กล้า	365,000	365,000
9.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน - สูง					
9.2.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม-ดอน	446	446	ไร่	2,226,900	2,226,900
9.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน - สูง (เพิ่มเติม)					
9.2.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม-ดอน	36.75	36.75	ไร่	112,300	112,300
9.3 การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร					

9.3.1 การจัดการระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร					
1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร	60	60	ไร่	191,900	191,900
กิจกรรมหลักที่ 11 ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์					
1) ปุ๋ยหมัก พด.	4	4	ตัน	13,600	13,600
2) น้ำหมักชีวภาพ	4,400	4,400	ลิตร	57,200	57,200
กิจกรรมหลักที่ 12 ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร					
12.1 โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์					
12.1.1 พัฒนาเกษตรกรของกลุ่มเดิม ที่เข้มแข็งส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร (ครัวไทยสู่ครัวโลก)	25	25	กลุ่ม	81,250	81,250
12.2 สนับสนุนปัจจัยการผลิตอินทรีย์ชีวภาพลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร					
12.2.2 สนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน					
1) จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง จัดหาจากเกษตรกร)	4	4	ตัน	119,000	119,000
2) ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด	800	800	ไร่	12,000	12,000
12.2.3 ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด.	5	5	ตัน	17,000	17,000
12.2.3 ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด. (เพิ่มเติม)	245	245	ตัน	833,000	833,000
12.3 โกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน					
	90	90	ไร่	30,600	30,600
12.4 ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน					
12.4.1 โรงเรียนใหม่	1	1	แห่ง	15,000	15,000
12.4.2 โรงเรียนต่อยอด ปี 2558-2565	6	6	แห่ง	30,000	30,000
12.5 โครงการหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste)					
	1	1	แห่ง	63,000	63,000

ตารางที่ 3 ผลการใช้จ่ายงบประมาณแยกตามแผนการดำเนินงาน
กลุ่มงบประมาณรายจ่ายหน่วยงาน (Function) แผนงานยุทธศาสตร์

แผนงาน/โครงการ (กิจกรรม)	การปฏิบัติงาน		หน่วย นับ	งบประมาณ (บาท)	
	แผน	ผล		แผน	ผล
ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (การเกษตรสร้างมูลค่า)					
แผนงาน 3 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า					
โครงการ 2 พัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน					
กิจกรรมหลักที่ 13 ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม					
13.2 การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม					
13.2 การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม					
13.2.2 กลุ่มต่อยอดขั้นที่ 2	1	1	กลุ่ม	18,000	18,000
โครงการ 3 ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่					
กิจกรรมหลักที่ 14 พัฒนาคูณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมส่งเสริมการเกษตร)					
14.4 ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์)	70	70	ตัน	119,000	119,000
14.5 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	140	140	ไร่	2,100	2,100
14.6 ผลิตปุ๋ยหมัก พด.	98	98	ตัน	333,200	333,200
14.7 ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	27,600	27,600	ลิตร	358,800	358,800
14.8 บริการวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำ	84	84	ตัวอย่าง		
14.9 ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน	42	42	ครั้ง	86,700	86,700
โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (กรมการข้าว)					
14.1 ไกลบตอซัง เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน	9	9	แปลง	18,900	18,900
14.7 ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	2,000	2,000	ลิตร	26,000	26,000
14.8 บริการวิเคราะห์ดิน	18	18	ตัวอย่าง		
14.9 ถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาที่ดิน	13	13	ครั้ง	44,200	44,200
โครงการ 4 บริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)					
กิจกรรมหลักที่ 15 พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map					
15.1 ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าวเพื่อทำเกษตรผสมผสาน					
15.1.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map	20	20	ไร่	39,600	39,600
15.2 ปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่ตาม Agri-Map					
15.2.5 ผลิตปุ๋ยหมัก พด.	10	10	ตัน	34,000	34,000
15.2.6 ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	1,000	1,000	ลิตร	13,000	13,000
15.2 ปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพการผลิตในพื้นที่ตาม Agri-Map (เพิ่มเติม)					

15.2.3 เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	1	1	ตัน	29,750	29,750
15.2.4 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด	200	200	ไร่	3,000	3,000
15.2.5 ผลิตปุ๋ยหมัก พด.	10	10	ตัน	34,000	34,000
15.2.6 ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	1,200	1,200	ลิตร	15,600	15,600
โครงการ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่					
กิจกรรมหลักที่ 16 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่					
19.1 สาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน	12	12	ราย	24,000	24,000
โครงการ 8 บริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล					
กิจกรรมหลักที่ 19 การบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล					
19.1 ปรับปรุงและขับเคลื่อน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเพื่อ รองรับเกษตร 4.0	15	15	ตำบล	75,000	75,000
โครงการ 11 ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน					
กิจกรรมหลักที่ 23 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน					
23.1 ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นาน อกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลบ.ม.	31	31	บ่อ	638,600	638,600
ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (การเสริมสร้างพลังทางสังคม)					
แผนงาน 4 แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม					
โครงการ 14 ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
กิจกรรมหลักที่ 26 ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
26.1 สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
26.1.1 สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
กิจกรรมสาธิตและส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดิน	1,025	1,025	ไร่	769,600	769,600
26.3 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ					
26.3.1 การเรียนรู้ทรัพยากร (บำรุงแปลงปลูก)					
1) กิจกรรมปกป้องรักษาทรัพยากร	1	1	แห่ง	5,500	5,500
26.3.3 สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร (สนับสนุนงาน อพ.สธ.)					
2) สนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดินให้กับสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน					
1) โรงเรียนใหม่	2	2	แห่ง	3,600	3,600
2) ต่อยอดโรงเรียนเดิม	2	2	แห่ง	1,600	1,600
ที่ดำเนินการในปี 2565					

ตารางที่ 4 ผลการใช้จ่ายงบประมาณแยกตามแผนการดำเนินงาน
กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda)

แผนงาน/โครงการ (กิจกรรม)	การปฏิบัติงาน		หน่วย นับ	งบประมาณ (บาท)	
	แผน	ผล		แผน	ผล
ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง					
แผนงาน 6 แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้					
โครงการ 16 พัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่					
กิจกรรมหลักที่ 28 เสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก					
28.1 จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงแปลงนาลักษณะที่ 1	200	200	ไร่	498,900	498,900
28.4 ส่งเสริมการทำ/การใช้น้ำหมัก ชีวภาพ	4,000	4,000	ลิตร	52,000	52,000
28.5 งานไถพื้นที่นา	200	200	ลิตร	220,000	220,000
ยุทธศาสตร์การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก)					
แผนงาน 8 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก					
โครงการ 18 ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร					
กิจกรรมหลักที่ 30 พัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร					
30.1 ฐานเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการดิน					
30.1.1 พัฒนาศักยภาพ ศพก.	12	12	ศูนย์	80,400	80,400
30.1.2 สนับสนุนการให้ บริหาร ด้านการพัฒนาที่ดินใน ศพก.	12	12	ศูนย์	19,200	19,200

ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

กลุ่ม Function : แผนงานพื้นฐาน

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(การดำเนินงานภารกิจพื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน)

แผนงาน 2 แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

กิจกรรมหลักที่ 6 การยกระดับการพัฒนาหมอดินอาสาให้มีส่วนร่วมและต่อยอดศูนย์ปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน

6.1 หมอดินอาสา

6.1.1 อบรมหมอดินอาสา

การอบรมหมอดินอาสา ปีงบประมาณ 2566 จัดหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาหมอดินอาสา ด้านการตลาดตามบริบทของท้องถิ่น จำนวน 3 หลักสูตร

1) หลักสูตร 1 กิจกรรมการปฏิบัติและเรียนรู้จากฐานฝึกอบรมในนิทรรศการวันดินโลก

วัตถุประสงค์ เพื่อให้หมอดินอาสาได้มีโอกาสได้รับความรู้ทางการเกษตร สามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับเกษตรกรเครือข่ายและผู้สนใจในชุมชนของตนเองได้ เป้าหมาย จำนวน 1 ราย

2) หลักสูตร 2 กิจกรรมปฏิบัติและเรียนรู้ ณ ศูนย์ฝึกหมอดินอาสาที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในเว็บไซต์หมอดินอาสา

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อพัฒนาถึงความรู้หมอดินอาสารูปแบบดิจิทัล รองรับองค์กร 4.0 กรมพัฒนาที่ดิน

(2) เพื่อปรับปรุงฐานข้อมูลหมอดินอาสาในรูปแบบดิจิทัล เพื่อพัฒนาเป็น Big data

(3) เพื่อสร้างหมอดินมืออาชีพที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน เป้าหมาย จำนวน 42 ราย

3) หลักสูตร 3 การพัฒนาศักยภาพของหมอดินอาสาด้านการพัฒนาที่ดินตามบริบทของท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ เพื่อถ่ายทอดความรู้การใช้ application ของกรมพัฒนาที่ดิน การเข้าสู่ website ของกรมพัฒนาที่ดินเพื่อค้นหาความรู้ การเตรียมพร้อมเพื่อการเป็นเกษตรกรดีเด่นด้านการพัฒนาที่ดิน เป้าหมาย จำนวน 287 ราย

4) ส่งเสริมกิจกรรมวันหมอดินอาสา เพื่อให้การดำเนินการถ่ายทอดวิชาการที่สามารถให้หมอดินอาสาปรับเปลี่ยนตนเองได้อย่างก้าวกระโดด และเป็นกองกำลังที่สำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของประเทศ รวมทั้งประกาศคุณค่าความดีงามตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของหมอดินอาสาให้แพร่หลายและเป็นที่รู้จักในวงการเกษตร

6.1.8 ส่งเสริมข้อมูลทางวิชาการโดยกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน

การผลิตและการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผ่านการจัดกิจกรรมและการร่วมจัดนิทรรศการในงานต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาความรู้ของบุคลากร เพื่อนำนวัตกรรมในงานด้านพัฒนาที่ดินมาถ่ายทอดแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งในสถานพัฒนาที่ดินปัตตานี เพื่อใช้เพิ่มพูนองค์ความรู้แก่หมอดินอาสาและเกษตรกร เพื่อการขับเคลื่อนงานของกรมพัฒนาที่ดินต่อไป

6.2 ศูนย์ฝึกปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน

6.2.1 ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินในสถานีพัฒนาที่ดิน

สถานีพัฒนาที่ดิน ดำเนินการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินในสถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวกับงานด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกร ประชาชนผู้สนใจ องค์กรภาครัฐและเอกชน และสถานศึกษาต่าง ๆ เข้าเยี่ยมชมและนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ หรือนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ในปีงบประมาณ 2566 ได้ดำเนินการในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดิน จังหวัดละ 1 แห่ง

6.2.2 ต่อยอดศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการพัฒนาที่ดิน ปีงบประมาณ 2566

กรมพัฒนาที่ดินได้รับนโยบายจาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาดำเนินการจัดตั้ง “ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง” ในปี 2550 ซึ่งต่อมาในปี 2555 ได้เปลี่ยนชื่อโครงการมาเป็น “ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน” เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ สาธิต/ศึกษา/ดูงาน และเรียนรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินของเกษตรกรในพื้นที่ และพัฒนาศักยภาพยกระดับเป็นศูนย์ฝึกปฏิบัติการด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกรและผู้ที่จะเข้ามาดูงาน สามารถเข้ามาเรียนรู้จากแปลงต้นแบบและฐานเรียนรู้ รวมถึงสามารถฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรเฉพาะด้านปรับปรุงดินต่าง ๆ เช่น การทำน้ำหมักชีวภาพ การปรับปรุงดิน การปลูกหญ้าแฝก ฯลฯ ได้จริงในพื้นที่ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างถูกต้อง

กิจกรรมหลักที่ 7 ส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพทางดิน

7.1 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

ในปีงบประมาณ 2566 กรมพัฒนาที่ดิน มีนโยบายขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร ทั้งนี้ สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์แก่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 5,900 ราย เพื่อพัฒนาสู่เกษตรกรอินทรีย์โดยการอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตสารอินทรีย์จากผลิตภัณฑ์จุลินทรีย์ พด. ของกรมพัฒนาที่ดิน และมีการผลิตน้ำหมักชีวภาพ

จำนวน 11,800 ขวด เพื่อใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินและการจัดการดินให้มีความเหมาะสมกับการทำ
การเกษตร

กรมพัฒนาที่ดินในฐานะหน่วยงานหลักที่มีภารกิจด้านการพัฒนาและจัดการดินให้มีความเหมาะสม
ต่อการผลิตทางการเกษตร และเป็นไปอย่างยั่งยืน จึงให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการ
ปรับปรุงคุณภาพดิน ฟันฟูดินให้ดีขึ้น มีความยั่งยืนทางการเกษตร

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ (หินปูนฝุ่น) จำนวน 150 ตัน

ดำเนินการจัดหาวัสดุปูนเพื่อการเกษตร (หินปูนบด) เพื่อสนับสนุนให้กับเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา ไม้ผลและไม้ยืนต้น นำไปหว่านและไถกลบ เพื่อปรับสภาพดิน เป็นการเพิ่มผลผลิต โดยใช้หินปูนบดในอัตรา 1 ตันต่อไร่

8.2 ปรับปรุงพื้นที่ดินกรด

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินดินกรด (โดโลไมท์) จำนวน 550 ตัน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินดินกรด (โดโลไมท์) จำนวน 250 ตัน (งบเพิ่มเติม)

โดยจัดหาวัสดุปูนเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์) ส่งเสริมการปรับปรุงดินกรดแก่เกษตรกรที่ทำการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ในอัตรา 0.5 ตันต่อไร่ โดยเกษตรกรนำไปหว่านรอบโคนต้น เพื่อช่วยปรับสภาพความเป็นกรดของดิน

กิจกรรมหลักที่ 9 ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

9.1 อนุรักษ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก

กรมพัฒนาที่ดินมีหน้าที่โดยตรงในการอนุรักษ์ดินและน้ำ การรักษาทรัพยากรดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดการเสื่อมโทรม การใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องและเหมาะสมกับที่ดิน ดังนั้นการส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกเพื่อการพัฒนาที่ดิน โดยทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านเคมี กายภาพ รวมถึงชีวภาพ โดยมีเป้าหมายของการรณรงค์ทั้งในพื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่อื่น ๆ เพื่อรักษาทรัพยากรดิน สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก 2 ลักษณะ คือ

9.1.1 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก เป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการปลูกหญ้าแฝก และนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก จำนวน 1,420,000 กล้า ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก (งบเพิ่มเติม) จำนวน 500,000 กล้า

9.1.2 ผลิตหญ้าแฝกเพื่อส่งเสริม เป็นการสนับสนุนกล้าพันธุ์หญ้าแฝก เพื่อให้หมอดินอาสาหรือเกษตรกรเครือข่าย ตลอดจนหน่วยงานราชการ และภาคเอกชน นำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของดิน โดยผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก จำนวน 1,183,000 กล้า ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก (งบเพิ่มเติม) จำนวน 500,000 กล้า

9.2 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน - สูง

9.2.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน

กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งดำเนินการในเขตพัฒนาที่ดิน เป็นโครงการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานจังหวัด องค์กรเอกชนและท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้ได้รับความรู้เรื่องการฟื้นฟูดินและจัดการทรัพยากรดินตามศักยภาพและมีการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ดินอย่างเหมาะสมและยั่งยืน สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินการกิจกรรมจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน 446 ไร่ และจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (งบเพิ่มเติม) จำนวน 36.75 ไร่

9.3 การพัฒนาที่ดินเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติทางการเกษตร

9.3.1 การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัยทางการเกษตร

ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดินถล่มและน้ำท่วมในพื้นที่ ก่อให้เกิดปัญหาการสูญเสียหน้าดิน ที่เป็นแหล่งสะสมธาตุอาหารของพืช ปัจจุบันมีประชาชนจำนวนมากตั้งถิ่นฐานและทำกินอยู่บนที่สูงและที่ลาด เท ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดดินถล่มและการสูญเสียหน้าดิน หากไม่สามารถหยุดยั้งหรือชะลอการเกิดดินถล่มและ การสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ความเสื่อมโทรมของดินจะมีมากขึ้น จะเกิดปัญหาตามมาในภายหลังอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการผลิตพืชของประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เหล่านั้น เพื่อเป็นการป้องกันภัยพิบัติดังกล่าว สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินการสำรวจพื้นที่เพื่อจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกันและบรรเทา ผลกระทบจากการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่เสี่ยงภัยและดินถล่ม จำนวน 60 ไร่

กิจกรรมหลักที่ 11 ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์

กรมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพดิน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากดินได้อย่างยั่งยืน และเพื่อเป็นการช่วยเกษตรกร ลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมี หรือร่วมกันใช้อย่างเหมาะสม ได้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ขึ้นในพื้นที่การดูแลของสถานีพัฒนาที่ดินในแต่ละจังหวัด รวมถึงหน่วยงานภายในกรมพัฒนาที่ดินที่มีศักยภาพในการผลิตเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรนำเอาเศษวัสดุเหลือใช้ไถในไร่นา ในครัวเรือน และจากโรงงานอุตสาหกรรม มาฝากไว้ที่ธนาคาร ธนาคารจะทำการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้เกษตรกรมาเบิกถอนเอาไปใช้ประโยชน์ เมื่อวัสดุนั้นย่อยสลายเป็นปุ๋ยแล้ว หรือให้เกษตรกรกู้ยืมปุ๋ยจากธนาคารไปใช้แล้วใช้หนี้ด้วยวัสดุเหลือใช้จากไร่นา เพื่อให้เกิดการผลิตและมีการนำไปใช้ประโยชน์ได้ถูกต้อง มีราคาถูก พร้อมทั้งช่วยลดปัญหาการเผาและปัญหาจากการกำจัดหรือทิ้งขยะในอนาคต ในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีแผนงานสนับสนุนการดำเนินโครงการธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ ประกอบด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่ ธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ (ต่อยอด) จำนวน 1 แห่ง ธนาคารปุ๋ยหมัก พด. จำนวน 4 ต้น และธนาคารน้ำหมักชีวภาพ จำนวน 4,400 ลิตร

กิจกรรมหลักที่ 12 ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร

12.1 โครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์

12.1.1 พัฒนาเกษตรกรของกลุ่มเดิมที่เข้มแข็งส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้

สารเคมีทางการเกษตร (ครัวไทยสู่ครัวโลก)

การใช้สารเคมีทางการเกษตรทั้งปุ๋ยเคมีหรือสารเคมีกำจัดแมลงศัตรูพืชเป็นระยะเวลายาวนาน หากเป็นการนำไปใช้ที่ไม่ถูกต้อง อาจเป็นอันตรายทั้งต่อสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมทั้งการใช้สารเคมีทางการเกษตรยังส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรงอีกด้วย กรมพัฒนาที่ดินได้มีการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีชีวภาพเพื่อการพัฒนาที่ดิน เช่น ผลิตภัณฑ์พด.ต่าง ๆ เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด และหญ้าแฝก เป็นต้น เพื่อทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร และเพื่อสนับสนุนให้หมอดินอาสาและเกษตรกรใช้เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน ในการพัฒนาพื้นที่การเกษตรของตนเอง โดยกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินโครงการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ปี 2550 จนถึงปัจจุบัน และในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรของกลุ่มเดิมที่เข้มแข็งส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร (ครัวไทยสู่ครัวโลก) จำนวน 25 กลุ่ม จำนวนเกษตรกร 263 ราย ในพื้นที่ 880 ไร่

12.2 สนับสนุนปัจจัยการผลิตอินทรีย์ชีวภาพลดใช้สารเคมีทางการเกษตร

ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน และขาดการจัดการที่ดี กรมพัฒนาที่ดินจึงมีการส่งเสริมปัจจัยการผลิตอินทรีย์ชีวภาพลดใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและเพิ่มผลผลิต โดยในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้สนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) จำนวน 4 ตัน ส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ 800 ไร่ และส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด. จำนวน 5 ตัน/ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมัก พด. (งบเพิ่มเติม) จำนวน 245 ตัน

12.4 โกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน

การเผาตอซังพืชหลังเก็บเกี่ยว ก่อมลพิษ ทำลายอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้โครงสร้างของดินจับตัวแน่นแข็งกระด้าง จุลินทรีย์ในดินถูกทำลาย สูญเสียธาตุอาหารพืชและน้ำในดิน ก่อให้เกิดภาวะเรือนกระจกหรือโลกร้อน กรมพัฒนาที่ดินจึงได้ดำเนินโครงการโกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน โดยการสาธิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้แก่หมอดินอาสา เกษตรกรได้เห็นประโยชน์ของการโกลบตอซัง ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน ปรับปรุงดินให้มีคุณภาพที่ดี เพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ดำเนินโครงการ จำนวน 90 ไร่

12.5 ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน

โครงการส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียน เป็นการส่งเสริมโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ในหมู่บ้านยากจน หรือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เด็กนักเรียนและครูมีความรู้พื้นฐานทางด้านการพัฒนาที่ดิน และการทำการเกษตรอินทรีย์ เด็กนักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันปลอดภัยจากสารเคมี และเป็น การสร้างศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินและขยายผลพัฒนาเกษตรอินทรีย์ให้กับผู้ปกครองและเกษตรกรที่อยู่บริเวณข้างเคียง ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้และเข้าใจแนวทางการใช้สารอินทรีย์ชีวภาพในการทดแทน สารเคมีทางการเกษตร อันเป็นการลดภาระให้แก่เกษตรกรในเรื่องต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น และทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้น และยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพทำเกษตรอินทรีย์ปลอดภัยในอนาคต โดยในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ในโรงเรียนทั้งโรงเรียนเดิมที่เคยดำเนินการ และโรงเรียนใหม่ รวมทั้งสิ้นจำนวน 4 โรงเรียน

12.5.1 โรงเรียนใหม่ ปี 2565 จำนวน 2 โรงเรียน

12.5.1 โรงเรียนต่อยอด ปี 2558-2566 จำนวน 2 โรงเรียน

12.6 โครงการหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste)

กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำโครงการหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ (Zero Waste Village) กำหนดให้มีหมอดินอาสาเป็นประธานกลุ่มพัฒนาต่อยอดจากกลุ่มเกษตรกรเดิมที่ดำเนินโครงการโดยการลดใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยสถานีพัฒนาที่ดินคัดเลือกกลุ่มลดใช้สารเคมีที่เข้มแข็ง จังหวัดละ 1 แห่ง สนับสนุนให้มีระบบการจัดการขยะอินทรีย์ การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร นำกลับมาหมუნเวียน ผลิตเป็นน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมัก สารชีวภาพบำบัดน้ำเสียและขจัดกลิ่นเหม็น ที่จะช่วยลดต้นทุนการผลิตให้เกษตรกร ดังนั้นโครงการหมู่บ้านปลอดขยะอินทรีย์ต้นแบบ จึงเป็นการดำเนินงานที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจและความร่วมมืออย่างเข้มแข็งของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น ชุมชน หรือเกษตรกรในหมู่บ้าน เป็นการรักษาสິงแวดล้อมและสุขภาพของคนในชุมชนของคร้รวม โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน

กลุ่มงบประมาณรายจ่ายหน่วยงาน (Function) : แผนงานยุทธศาสตร์
ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (การพัฒนาด้านการเกษตร)
แผนงาน 3 แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

โครงการ 2 พัฒนาเกษตรกรรายยั่งยืน

กิจกรรมหลักที่ 13 ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

13.2.1 กลุ่มต่อยอดขั้นที่ 2

13.2.1.1 กลุ่มต่อยอดขั้นที่ 2 ปีแรก

กรมพัฒนาที่ดินได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปัจจุบัน โดยให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการด้านเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกรกลุ่มเกษตรอินทรีย์ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems, PGS) ปรับประยุกต์เข้ากับบริบทของเกษตรกรรายย่อยในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย โดยทางกรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนเรื่องการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS มาตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน และในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีแผนงานโครงการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรสู่การรับรอง กลุ่มต่อยอดขั้นที่ 2 (ต่อยอดปีแรก) จำนวน 1 กลุ่ม เกษตรกร 12 ราย พื้นที่ 11 ไร่

โครงการ 3 ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

กิจกรรมหลักที่ 14 พัฒนาคุณภาพดินในระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาของกระทรวง (Road map) โดยมีการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร ด้านสินค้าพืช ปศุสัตว์ และประมง เน้นให้ความสำคัญในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต โดยการรวมกลุ่มทำการผลิตเป็นแปลงใหญ่ เพื่อให้เกิดกิจกรรมลดต้นทุนการผลิตตามที่กำหนด และสามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด เชื่อมโยงตลาดเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้าเพื่อแก้ปัญหาราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงกำหนดระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ที่มีกรมส่งเสริมการเกษตร (กสกร.) เป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อน ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่ม การผลิตและบริหารจัดการร่วมกัน ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานร่วมกันจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ราคาค่าเป็นธรรม เพื่อลดต้นทุนการผลิตและให้การผลิตสินค้าเกษตรมีคุณภาพได้มาตรฐาน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรและเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

กรมพัฒนาที่ดิน มีภารกิจในการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความสมบูรณ์เหมาะสมในการปลูกพืช ให้คำแนะนำการผลิตพืชในพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการผลิตพืชสินค้าเป้าหมายเพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตและส่งเสริมสนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยตรวจวิเคราะห์ดินและแนะนำการจัดการดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสารอินทรีย์ปรับปรุงสภาพดิน (ความเป็นกรด-ด่าง) การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต และการเฝ้าติดตาม รวบรวมข้อมูลส่งเสริมการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่เกษตรกรเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ปีงบประมาณ 2566 ตามพื้นที่เป้าหมายของกรมส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมและปรับปรุงพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์) จำนวน 70 ตัน พื้นที่ 140 ไร่ ผลิตปุ๋ยหมัก พด. จำนวน 98 ตัน ผลิตน้ำหมักชีวภาพ จำนวน 27,600 ลิตร บริการวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำ 84 ตัวอย่าง และถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน จำนวน 42 ครั้ง

ในส่วนการดำเนินการตามพื้นที่เป้าหมายของกรมการข้าว ในพื้นที่สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีการส่งเสริมการเฝ้าติดตามเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน จำนวน 9 แปลง ผลิตน้ำหมักชีวภาพ จำนวน 2,000 ลิตร บริการวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำ 18 ตัวอย่าง และการถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินแก่เกษตรกร รวมจำนวน 13 ครั้ง

โครงการ 4 บริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)

กิจกรรมหลักที่ 15 พัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้มีการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้ โดยการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) ซึ่งเป็นการบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และใช้แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) เป็นเครื่องมือบริหารจัดการการเกษตรไทยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกรมพัฒนาที่ดินเป็นเจ้าภาพหลัก

ในปีงบประมาณ 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map จำนวน 20 ไร่ กิจกรรมปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพการผลิต (ผลิตปุ๋ยหมัก พด. จำนวน 10 ตัน น้ำหมักชีวภาพ 1,000 ลิตร) ปรับปรุงและเพิ่มศักยภาพการผลิต (งบเพิ่มเติม) (ผลิตปุ๋ยหมัก พด. จำนวน 10 ตัน น้ำหมักชีวภาพ 1,200 ลิตร ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด จำนวน 1 ตัน และส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด จำนวน 200 ไร่)

โครงการ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล

1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

กิจกรรมหลักที่ 16 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล

1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินในพื้นที่โครงการ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมต่อการทำการเกษตร และเพื่อให้เกษตรกรของโครงการ ได้มีความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาที่ดินอย่างถูกต้อง และนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับถ่ายทอดองค์ความรู้ ในการพัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรเพิ่มเติม ตามความเหมาะสมและจำเป็น โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรรู้จักพัฒนาและพึ่งพาตนเองตามแนวทางและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถลดรายจ่ายในการทำการเกษตรได้ ในปีงบประมาณ 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีเป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 12 ราย

โครงการ 8 บริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล

กิจกรรมหลักที่ 19 การบริหารจัดการทรัพยากรดินระดับตำบล

Smart Tambon Model เป็นต้นแบบการพัฒนาท้องถิ่นที่เกิดจากการบูรณาการความร่วมมือระหว่างกรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) บริษัท เบทาโกร จำกัด (มหาชน) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยหลักการ “การพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่แบบองค์รวม”(Holistic Area-based Community Development: HAB) ใน 5 มิติ คือ อาชีพ สุขภาพ การศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ได้ เครื่องมือในการขับเคลื่อนตำบลให้เป็น Smart Tambon มุ่งเน้นการใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ร่วมกับความร่วมมือของภาคประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของกรมพัฒนาที่ดิน ตั้งแต่การกำหนดเขตการใช้ที่ดินสู่การวางแผนการใช้ที่ดิน รวมถึงเทคโนโลยีการจัดการดินที่ดี การปรับปรุงบำรุงดินให้เป็นดินดีเหมาะสมต่อการปลูกพืชสร้างผลผลิตที่ดี ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ดี และเชื่อมโยงถึงการร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างการเรียนรู้ในทุกระดับถึงการจัดการการเกษตรที่ดี ปลอดภัย ทำให้สุขภาพของเกษตรกรอยู่ในเกณฑ์ดีที่ห่างไกลจากสารพิษ และสร้างสังคมที่น่าอยู่

การขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลตามแนวทางแผนการใช้ที่ดิน ส่งเสริมให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืนตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และนำไปสู่การเพิ่มผลตอบแทนต่อหน่วยพื้นที่ให้สูงขึ้นอันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในตำบลได้ โครงการความร่วมมือพัฒนาตำบล (Smart Tambon) จึงจัดทำขึ้นเพื่อต่อยอดแผนการใช้ที่ดินตำบล ให้มีความละเอียดแม่นยำ มีประสิทธิภาพตรงตามบริบทของพื้นที่ยิ่งขึ้น และเป็นช่องทางในการขับเคลื่อนเทคโนโลยีพัฒนาที่ดิน ได้แก่ การวางแผนการผลิต การเตรียมดินการจัดการอินทรีย์วัตถุ การจัดการธาตุอาหารพืช การจัดการน้ำในดิน การควบคุมศัตรูพืชด้วยเทคโนโลยีชีวภาพ ตลอดจนการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยใช้กลไกนวัตกรรมเชิงบริการผ่านเกษตรกรสมาชิก “บัตรดินดี” การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีตามความสนใจของเกษตรกรเป้าหมาย และการทำแปลงสาธิตบูรณาการเทคโนโลยี เพื่อสร้างตัวอย่างการจัดการการเกษตรที่ดี (Best Practice) สำหรับตำบลที่มีความจำเพาะตามสภาพแวดล้อมการผลิตที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ ระบบนำเสนอเทคโนโลยีสารสนเทศของ "ศาลาดินดี" ยังสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงระบบช่วยการตัดสินใจในการพัฒนาตำบล บนพื้นฐานข้อมูลทางกายภาพและสังคมจำเพาะของตำบลบนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมในแต่ละช่วงเวลา โดยเฉพาะในมิติอาชีพเกษตรกร ซึ่งเริ่มจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบ BIG Data และ AI ด้านการพัฒนาที่ดิน ขณะที่สมาชิกในตำบล สามารถเข้าถึงระบบช่วยการตัดสินใจในการพัฒนาการเกษตรของตนได้ในระดับรายแปลง โดยเฉพาะการเชื่อมต่อผ่านบัตรดินดี ทำให้คำแนะนำในเทคโนโลยีการเกษตรเข้าถึงเกษตรกรได้โดยตรง และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเกษตรของประเทศต่อไป

Smart Tambon Model จึงเป็นแนวทางในการบูรณาการงานพัฒนาที่ดินครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีการขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จำนวน 15 ตำบล

โครงการ 11 ก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

กิจกรรมหลักที่ 23 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ปัจจุบันสภาพภูมิอากาศค่อนข้างแห้งแล้งเป็นปัญหาสำคัญลำดับต้น ๆ ต่อการทำการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่นอกเขตชลประทาน และพื้นที่ที่ระบบส่งน้ำไปไม่ถึง ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโต ผลผลิต และคุณภาพของผลผลิต จึงมีความจำเป็นต้องมีแหล่งน้ำในพื้นที่ทำการเกษตร เพื่อสำรองน้ำสำหรับการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง กรมพัฒนาที่ดินจึงมีโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยการก่อสร้างแหล่งน้ำขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร และในพื้นที่ที่ระบบส่งน้ำไปไม่ถึง เพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง และเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรนอกเขตชลประทาน และเพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตพืชได้ผลผลิตและมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เป็นการขุดสระน้ำขนาด 1,260 ลบ.ม. โดยให้เกษตรกรผู้ร่วมโครงการออกค่าใช้จ่าย 2,500 บาทต่อบ่อ เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร ในปี 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี มีการดำเนินโครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน 31 บ่อ

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (การเสริมสร้างพลังทางสังคม)

แผนงาน 4 แผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม

โครงการ 11 ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กิจกรรมหลักที่ 26 ส่งเสริมการดำเนินงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

26.1 สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ 5 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง มีอยู่หลายโครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาและพัฒนาหารูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่พรุให้สามารถทำการเกษตรได้ ช่วยแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทุกข์ยากของราษฎรที่ได้รับผลกระทบด้านที่ดินทำกินให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและสามารถพึ่งตนเองได้ นอกจากนี้ยังมีโครงการสวนพฤกษศาสตร์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และโครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อเป็นแหล่งจ้างงาน เป็นแหล่งอาหารที่ปลอดภัย และเป็นแหล่งให้วิชาความรู้ในการประกอบอาชีพในการเรียนรู้แบบ “Learning by doing” เกษตรกรจะได้เรียนรู้วิธีการที่เหมาะสมและปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำการเกษตร โดยการใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งเมื่อนำความรู้กลับไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของตนเอง ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาความยากจน และ

แก้ไขปัญหาคาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรในพื้นที่ ปัจจุบันโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริได้ขยายผลไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

27.1.1 สนับสนุนโครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กิจกรรมสาธิตและส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

การดำเนินการตามพื้นที่เป้าหมายในสถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี(10 โครงการ) ดำเนินการในพื้นที่ จำนวน 1,025 ไร่

26.3 โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบทอดงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรงดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยได้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และจัดสร้างธนาคารพืชพรรณขึ้นในโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา โดยปรากฏในรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ

ประกอบด้วยกิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืชในพื้นที่ป่าธรรมชาติ การสำรวจรวบรวมพันธุกรรมพืชที่มีแนวโน้มว่าใกล้สูญพันธุ์ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม การนำพันธุ์พืชที่รวบรวมเพาะปลูกรักษาในพื้นที่ที่เหมาะสมทางกายภาพและปลอดภัย การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พันธุกรรมพืช โครงการศึกษาประเมินพันธุกรรมพืชในด้านต่าง ๆ ให้ทราบองค์ประกอบ คุณสมบัติและการใช้ประโยชน์พืชพรรณ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร (กิจกรรมที่ดำเนินการควบคู่กับกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร) และกิจกรรมการสร้างความจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้แก่ เยาวชน บุคคลทั่วไปให้ความเข้าใจตระหนักในความสำคัญและสำนึกที่จะร่วมมือร่วมใจกันอนุรักษ์พืชพรรณไม้พื้นถิ่นให้คงอยู่เป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าประจำชาติสืบไป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ไม้ที่มีถิ่นกำเนิดในท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ การสำรวจค้นคว้า และวิจัยตามหลักวิทยาศาสตร์สมัยใหม่เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์ ดังที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดำเนินการอยู่ จึงสามารถทำให้ทราบถึงคุณประโยชน์ของพืชพรรณหลายชนิด ซึ่งบางชนิดเป็นที่รู้จักแพร่หลาย มีการนำมาใช้ประโยชน์แต่ขาดการดูแลรักษา จนปริมาณลดลง และเกือบสูญพันธุ์จากถิ่นกำเนิด พืชบางชนิดมีมานานแต่ไม่ได้เป็นที่ล่วงรู้ถึงประโยชน์ จนถูกละเลยหรือถูกทำลายไปอย่างน่าเสียดาย

ดังนั้น เพื่อเป็นการสืบสานแนวพระราชดำริและส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรทางพันธุกรรมพืชที่สำคัญ จึงได้จัดทำโครงการ “เสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม”

ในปีงบประมาณ 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี เข้าร่วมกิจกรรมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร กิจกรรมปกป้องทรัพยากร และกิจกรรมสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดินให้กับสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

26.3.1 การเรียนรู้ทรัพยากร (บำรุงแปลงปลูก)

- กิจกรรมปกป้องทรัพยากร เป็นกิจกรรมที่มีแนวปฏิบัติให้มีพื้นที่ปกปัก พื้นที่ป่าธรรมชาติให้มีการกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยดำเนินงานนอกพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช

26.3.3 สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร (สนับสนุนงาน อพ.สธ.)

กิจกรรมสนับสนุนกิจกรรมด้านการพัฒนาที่ดินให้กับสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์ในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่ตระหนักถึงความสำคัญของโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เบื้องต้นของเยาวชน ในปีงบประมาณ 2566 สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ดำเนินงานกิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรในโรงเรียนใหม่ จำนวน 2 โรงเรียน และโรงเรียนต่อยอด จำนวน 2 โรงเรียน

กลุ่มงบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda)

ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

แผนงาน 6 บูรณาการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงการที่ 16 พัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

กิจกรรมหลักที่ 28 เสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมของเกษตรกรในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ปัจจุบันสถานการณ์การทำนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตข้าวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลผลิตข้าวโดยเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ ในขณะที่ต้นทุนการผลิตข้าวสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เกษตรกรบางส่วนจึงเลิกทำนา และเปลี่ยนไปประกอบอาชีพอื่น อีกทั้งเกษตรกรที่ยังคงทำนาอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังยึดการทำนาแบบดั้งเดิม ไม่มีการนำเทคโนโลยีการพัฒนาคุณภาพผลผลิตมาใช้ ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนคุ้มค่าสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพทำนาควบคู่ไปกับการประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาพื้นที่ปลูกข้าวให้สามารถปลูกข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาครัฐสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาพื้นที่ปลูกข้าวให้เหมาะสมต่อการปลูกข้าว การถ่ายทอดองค์ความรู้

และเทคโนโลยีการผลิต สนับสนุนปัจจัยการผลิต รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มีการใช้เทคโนโลยี เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้ได้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นและมีคุณภาพ กรมพัฒนาที่ดิน จึงจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ผลิตข้าวจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำเพื่อปรับปรุงพื้นที่ปลูกข้าวให้มีความเหมาะสมต่อการปลูกข้าว รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิต โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาพื้นที่ปลูกข้าวในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เต็มศักยภาพ เหมาะสมต่อการเพิ่มผลผลิตข้าว และเกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร ในภูมิภาค

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินการกิจกรรม ประกอบด้วย จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ (ปรับ รูปแปลงนาลักษณะที่ 1) จำนวน 200 ไร่ งานไถพื้นที่นา จำนวน 200 ไร่ และส่งเสริมการทำ/การใช้น้ำหมัก ชีวภาพ จำนวน 4,000 ลิตร

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก)

แผนงาน 8 แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก

โครงการ 18 ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

กิจกรรมหลักที่ 30 พัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

จากนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน จึงมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอละ 1 ศูนย์ รวม 882 ศูนย์ทั่วประเทศ โดยมีกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนสำหรับแก้ไขปัญหาแก่ชุมชน โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตในพื้นที่ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานร่วมบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้สนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และปัจจัยการผลิตด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ในรูปแบบฐานเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินในทุก ศพก. เพื่อสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตร โดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี ได้ดำเนินการโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน 12 ศูนย์ กิจกรรมประกอบด้วย การพัฒนาฐานเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีการจัดการดิน และสนับสนุนการให้บริการด้านการพัฒนาที่ดิน

สถานีพัฒนาที่ดินปัตตานี

ม.7 ตำบลบ่อทอง อำเภอหนองจิก
จังหวัดปัตตานี
94170

073-340272

ptn01@ldd.go.th

<http://r12.ldd.go.th/ptn/>